

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
CLASELE IX-XII
Etapa națională
6 mai 2025
Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Lucrările în care eseul/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.
- Timpul de lucru: trei ore.
- Total: 100 de puncte.

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

În sfârșit, am putut pleca la Predeal. Câțiva prieteni pe care i-am întâlnit au vrut să mă învețe, dar eram prea intimidat ca să accept pe cineva. Pe locul cel mai singuratic încercam să fac de o sută de ori același drum. Căzături la fiecare pas și lașități când te înspăimânți de cel mai mic obstacol. Unul dintre schiuri mi s-a desprins de picior și m-am căznit o mulțime ca să-l prind. Mă așezam pe zăpadă, dar mă încurcam în cele două lemne, îmi scoteam mânușile, dar îmi înghețau degetele. Împrejur, oameni mulți, toți mai pricepuți decât mine. Iată ce organizasem ca să nu fiu de tot inferior Daniei! Hotărât, sufletul meu e prost construit. Cred că eram singurul care, cu tot frigul și zăpada, continua să se examineze. Teamă de a nu importa* pe cineva. Și dacă veneam la vale, mereu găseam în drum o trăsură sau un om, căruia n-aveam curajul să-i țin să se dea la o parte, în timp ce eu, asemeni unei gelatine, aș fi continuat să cobor. Experiența mea de sportiv... Iar renunțarea a fost tragică, parcă ar fi fost vorba de un fapt important. Și avusesem răbdare, întârzasem destul pe colinele de la Predeal. [...]

Chiar înainte de plecarea Daniei în străinătate, am știut ziua și ora când voi vorbi la radio. Un mijloc prodigios de a comunica. Dania putea să-mi audă vocea, suflul, ideile, de la distanță, din locul unde se afla, despre care nu știam aproape nimic, nici numele bine. Într-o cameră necunoscută, cu obiecte care pentru închipuirea mea luau în fiecare clipă altă înfățișare, Dania avea să fie atentă la Radio București. Eu aveam numai să mă bucur că ea mă ascultă undeva, în timp ce ea putea să mă audă chiar, să discute cu surdul care va sosi pe unde în viața ei de departe. Dădeam eu mai mult, dar n-avea importanță. Mijlocul acesta se potrivea cu temperamentul Daniei. În seara hotărâtă, am vorbit cu mare emoție, căci o simțeam pe Dania ascultând. Fiecare vorbă, fiecare intonație. Am făcut chiar, în timpul vorbei, un semn, pe care Dania ar fi trebuit să-l înțeleagă negreșit, un dar prețios trimis prin aer. Dar am aflat târziu de tot, când Dania s-a întors și când chestiunea radioului își pierduse orice actualitate, că ea nu m-a ascultat. Nu i-am cerut explicații, căci m-au durut motivele pentru care n-a fost în stare să mă asculte. Pentru că tocmai atunci n-a avut radio. Sau era cu alții la un loc și s-a intimidat să caute postul București. Sau tocmai atunci a trebuit să meargă într-o excursie. Sau n-a fost exactă la oră. Semănam cu un om care se gătește îndelung pentru un bal, se bărbiește cu nespuse băgare de seamă, își așază fiecare fir de păr și fiecare cută la haină (...).

Dania are plicuri și scrisori foarte elegante, aduse desigur din străinătate de la magazinul cel mai la modă și cel mai scump. Hârtia este prețioasă [...], iar inițialele (trei, căci Dania nu poate renunța la numele din mijloc, scris cu un y) sunt lucrate cu mare artă. Scrisul ei este mare, cu litere ascuțite, ocupă loc mult și încapă foarte puțin pe foaia de hârtie. De fapt, i-am văzut puțin scrisul, căci a ezitat chiar de la început, când trebuia să-mi dea o adresă, și apoi rândurile pe care mi le-a trimis au fost rare, și s-au terminat repede. Nu din prudență, căci nu șovăie să-mi trimită cele mai mari declarații. Un „iubite” începe. Din incapacitatea de a găsi hârtia, tocul, marca sau cuvintele, întârzie să scrie, cum întârzie să-și aranjeze părul în oglindă, și când, în sfârșit, se hotărăște, o întrerupe cineva, și hotărârea e lăsată pe o altă zi. Aceste domnișoare cu scrisorile foarte elegante scriu foarte greu. Și niciodată nu s-a priceput Dania să-mi trimită câteva rânduri întâmplătoare, scrise pe prima hârtie care-i iese la îndemână, cu adresa incompletă și cu vorbele confuze, numai pentru că îi e dor și nu mai are răbdare să aștepte. Mă plâng: „Niciodată n-ai fost frenetică la fel cu mine și a trecut timpul peste tine fără să observi”. Azi, mâine, poimâine, nicio

diferență. Și totuși, când stă lângă mine n-are niciun moment de repaos. Fruntea i se încruntă de mai multe ori, își agită mâinile, balansează picioarele.

Anton Holban, *Jocurile Daniei* (1971)

* a importuna – a plictisi sau a stingheri pe cineva cu insistențele sau cu prezența sa.

B.

Carmen și K. au vorbit prima dată la începutul pandemiei. Mai exact, în primele zile, când unii nici măcar nu credeau ce aveau la știri. Trebuiau să se vadă la București, o amică comună îi dăduse datele ei de contact. Dar el n-a mai putut să stea cinci zile, de câte avea nevoie pentru a superviza o construcție, ci două, după care a fost nevoit să se întoarcă la Paris. O stare de urgență și o întâlnire ratată, ca alte o sută, probabil. I-a scris din aeroport și ea i-a răspuns. Frica te face generos și cu străinii. „Ai ajuns cu bine? Cum e la voi? Cum e la tine? Ce urmează?”

De atunci au trecut deja câteva luni. Nu s-au mutat într-o țară sau într-un oraș anume, ci în două ecrane de telefon. Habar n-aveau dacă se plăceau cu adevărat. Dar se atașaseră unul de altul, de apelurile video regulate, de discuțiile lungi, până târziu în noapte. Vorbeau într-o limbă care nu era a ei, ci doar a lui. Asta făceau în fiecare seară și, uneori, la prânz, când el stătea pe balconul apartamentului, pe un șezlong bej cu dungi roșii și cu pânza crăpată într-o parte. De cele mai multe ori o suna și vorbeau în timp ce el își pregătea ceva de mâncare. Își umplea farfuria, mesteca, zâmbea, înghițea cu poftă. Văzuse că are dinți puternici și o foame atavică, moștenită, probabil, de la strămoșii lui nomazi. Nu de la bunicul chinez, pe linie maternă, croitor de mătăsuri, ci mai degrabă de la tuaregul neliniștit [...]. Datorită lui, redescoperise și ea plăcerea de a sta în bucătărie și de a găti una-alta.

De la etajul trei al imobilului în care locuia K., Parisul părea făcut din câteva străzi. Toate celelalte repere geografice pe care le păstrase ea despre orașul turistic, în care fusese de mai multe ori, începeau să se șteargă. Acum iubea o intersecție, o clădire cu obloane albe, caligrafice, o cafenea banală, a cărei copertină adăpostea niște mese puse una peste cealaltă, pe care n-o văzuse niciodată deschisă. Și un restaurant fără fițe în care el îi povestise că ieșea des cu prietenii, în vremurile dinainte, să mănânce pui de baltă și ceva creveți la grătar.

— Îți plac?

— Enorm! răspunsese ea.

— Atunci acolo o să mergem prima dată, îi zisese K.

În seara aceea, Carmen se simțise în al nouălea cer, de parcă urma să se întâmple totul în realitate, a doua zi. Își imaginase cum vor intra pe ușa batantă și se vor așeza la fereastră, ca să vadă trecătorii și strada, cum chelnerul îi va recunoaște și îi va saluta politicos și va râde cu subînțeleas când îi va vedea împreună.

— Ai mâini frumoase, i-a spus ea din senin.

K. stătea pe canapea, întins pe spate, cu motanul tărcat în brațe și cu căștile în urechi.

— Crezi? a întrebat-o ușor distrat.

Cu un ochi se uita la televizor, la un meci de fotbal, cu altul părea atent la discuția lor. Textura pielii, bluza Adidas, blana motanului, blugii negri i se păreau atât de aproape lui Carmen, în ciuda distanței de câteva mii de kilometri dintre ei. [...]

Înainte de a adormi, când se întindea în pat, după ce K. îi scria „Noapte bună”, avea tot felul de proiecții cu locurile în care urmau să se ducă împreună, cu casa lor dintr-un sat de la malul mării, unde o să planteze măslini adevărați de care aveau să se îngrijească, nu doar în ghiveci, precum cei din balconul lui K., de altfel le verifica frunzele în fiecare zi, iar ea lua parte la acest ritual și îi urmărea mâinile cum se mișcă de la o plantă la alta. Grădăritul era una dintre pasiunile lor comune și parcă și plantelor le mergea, în primăvara aia, mai bine ca niciodată. Dar cel mai mult, dintre pomii lui ornamentali, îi plăcea cireșul. Îi văzuse întâi florile, apoi fructele cât niște ace de gămălie, care se transformaseră în bobote de mazăre. A sunat-o și i-a spus:

— Am o surpriză! Vezi? Au început să se coacă!

Și ea a sărit în sus de bucurie, pentru că i s-a părut cel mai neașteptat cadou pe care ar fi putut să îl primească într-o zi de luni la prânz, într-un timp improbabil, printre meeting-uri online ce îi făceau pe oameni să rămână conectați cu orele la o normalitate care nu mai exista, de fapt. [...] Dar ea îl avea pe K. și K. o avea pe ea. Și fructele acelea mici, ireale, dintr-o metropolă erau dovada vie că, dacă aștepți minuni, ele chiar se pot întâmpla.

Ana Maria Sandu, K., din volumul *Salvatorii* (2024)

Subiectul I**30 de puncte****Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele de mai jos.**

1. Ilustrează, cu câte un exemplu, două mijloace de manifestare a funcției emotive a limbajului, în replicile din textul B, pe care le vei preciza. **5 puncte**
2. Prezintă o valoare stilistică a verbelor la timpul viitor, din textul B. **5 puncte**
3. Evidențiază câte o particularitate a discursului narativ din fiecare dintre cele două texte. **5 puncte**
4. Explică semnificația următoarei secvențe din textul A: *Iată ce organizasem ca să nu fiu de tot inferior Daniei! Hotărât, sufletul meu e prost construit. Cred că eram singurul care, cu tot frigul și zăpada, continua să se examineze.* **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre modul în care un detaliu construiește imaginea fiecărui personaj în cele două texte-suport. **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea**35 de puncte**

Imaginează-ți că Dania, personajul din textul A, a ascultat intervenția de la Radio București a personajului-narator, în timp ce se afla la Nisa. Redactează un text de 200-300 de cuvinte, care să reprezinte o notă din jurnalul Daniei, datată 10 mai 1934, în care surprinde experiența comunicării lor la distanță, evidențiind o emoție pe care a trăit-o. În textul tău, vei include o secvență narativă și o secvență argumentativă.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea**35 de puncte**

Scrie un eseu, de minimum 600 de cuvinte, despre *iubire ca modalitate de cunoaștere și autocunoaștere*, pornind de la cele două texte date și valorificând experiența ta culturală (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie, filozofie etc.).

Notă În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; așezarea în pagină – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 600 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.